

VASILE SURD

LEONARD BRUCKNER ADINA MARIA PUȘCAȘU

STANCA-DACIA SURD-BĂRĂIAN

SILVIA-ADRIANA SURD

INFRASTRUCTURI

PENTRU PRACTICAREA SPORTURILOR

DIN ROMÂNIA

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2015

1. INTRODUCERE.....	7
2. CARACTERISTICILE GENERALE ALE CADRULUI FIZICO-GEOGRAFIC.....	8
3. CARACTERISTICILE GENERALE ALE CADRULUI UMAN	13
3.1. POPULAȚIA	13
3.2. AȘEZĂRILE.....	18
3.3. FUNCȚIILE AȘEZĂRILOR.....	28
4. INFRASTRUCTURI TERITORIALE	30
4.1. TIPURI DE INFRASTRUCTURI	30
4.2. LOCUL INFRASTRUCTURILOR PENTRU SPORT ÎN ANSAMBLUL INFRASTRUCTURILOR TERITORIALE.....	31
5. TIPOLOGIA INFRASTRUCTURILOR SPORTIVE	35
6. INFRASTRUCTURI PENTRU FOTBAL.....	37
6.1. STADION: DEFINIRE ȘI CARACTERISTICI GENERALE	37
6.2. STADIOANE ÎN ROMÂNIA.....	39
6.2.1. STADIOANE OMOLOGATE U.E.F.A.	40
6.2.2. DISTRIBUȚIA STADIOANELOR ÎN ROMÂNIA ȘI CAPACITATEA ACESTORA.....	43
6.2.3. CLASIFICAREA STADIOANELOR.....	47
7. SĂLI PENTRU SPORT	51
8. BAZELE ȘI COMPLEXELE SPORTIVE.....	63
8.1. BAZELE SPORTIVE	63
8.2. COMPLEXELE SPORTIVE	64
9. INFRASTRUCTURI PENTRU SPORTURI DE IARNĂ.....	66
10. TERENURILE PENTRU GOLF	84
11. CIRCUITE AUTOMOBILISTICE ȘI INFRASTRUCTURI PENTRU CICLISM.....	86
12. AEROCLUBURILE	89
13. INFRASTRUCTURI PENTRU SPORTURI ACVATICE.....	90
13.1. PISCINELE OLIMPICE	91
13.2. LACURI ȘI AMENAJĂRI PENTRU CAIAC-CANOE	91
13.3. TRASEE ACVATICE PENTRU RAFTING	92
14. HIPODROMURI	94
15. AMENAJĂRI SPECIALE PENTRU TRATAMENT ȘI SPORT.....	97
16. ZONAREA INFRASTRUCTURILOR PENTRU SPORT.....	99
BIBLIOGRAFIE.....	101

Prezenta carte aduce în lumină un tip aparte de infrastructuri teritoriale, cele pentru practicarea sporturilor. Grație armoniei geografice a teritoriului național și experienței culturale a poporului român, astăzi România dispune de întreaga gamă de infrastructuri sportive consacrate la nivel european și mondial, începând cu stadioanele moderne și finalizând cu punerea în evidență a unor segmente teritoriale naturale (cursuri de apă, abrupturi stâncoase etc.) care susțin practicarea unor sporturi „specifice” (alpinism, rafting, caiac etc.).

„Punerea în temă” se realizează printr-o prezentare a cadrului natural și a celui uman al României, pentru a facilita localizarea plan-spațială și a înțelege mai bine contextul în ansamblu, în cadrul căruia s-a edificat marea varietate a infrastructurilor pentru practicarea sportului în România.

Astăzi, țara noastră dispune de infrastructuri pentru sport extrem de variate, situate pe un ecart valoric foarte larg, care, în general, mai suportă adaosuri investiționale pentru modernizare, în paralel cu modernizarea de ansamblu a infrastructurilor rutiere și feroviare la nivel național.

Prezenta carte este utilă unui spectru larg de cititori, dar se adresează în primul rând decidenților de la nivele superioare și celor care conduc destinele sportului național, pe diverse ramuri și compartimente.

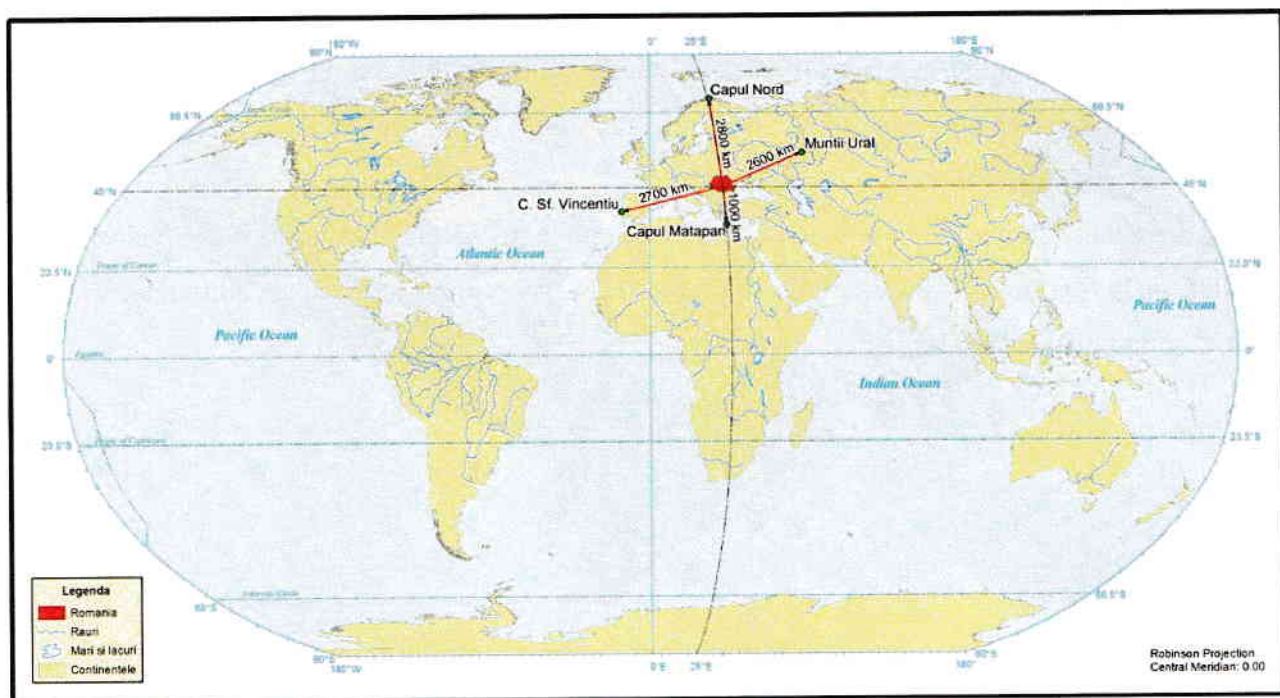

Fig. 1 Poziția geografică a României

CARACTERISTICILE GENERALE ALE CADRULUI FIZICO-GEOGRAFIC

(Structurarea), autoorganizarea naturală-verticală a spațiului geografic național detășează trei categorii majore de spații, din punctul de vedere al amenajărilor infrastructurilor sportive, și anume:

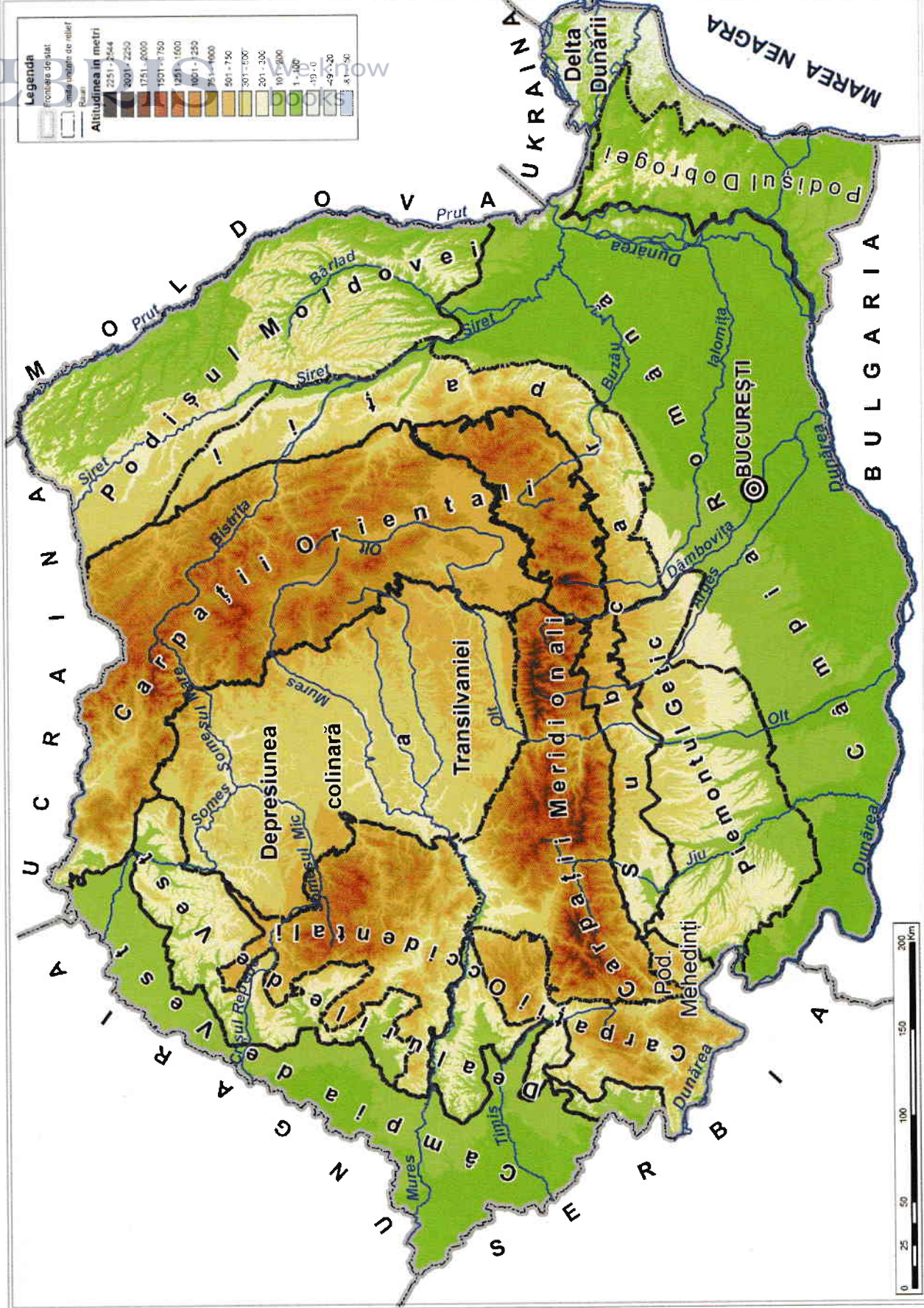
- spațiile plane și cvasiplane de câmpie care exclud infrastructuri pentru practicarea sporturilor de iarnă (spațiile artificiale necesită cheltuieli mari de amenajare și întreținere);
- spațiile colinare de dealuri și cele subcarpatice cu altitudini medii cuprinse între 400 și 800 metri, ce se pretează la amenajări de infrastructuri sportive complexe, atât de tip indoor cât și outdoor;
- spațiile montane situate la altitudini de peste 800 metri cu dominanța preabilității pentru infrastructuri destinate sporturilor de iarnă.

Rezultă pe ansamblul teritoriului național o remarcabilă elasticitate din punct de vedere al preabilităților fizice pentru infrastructuri sportive dictate de „darul geografic natural”.

În zonele de câmpie, temperaturile medii multianuale sunt de regulă de 10-11°C iar precipitațiile de cca. 450-550 mm/an, mai ridicate în Câmpia de Vest, supusă frecvent invaziei maselor de aer oceanice.

În zonele colinare, temperaturile medii anuale se eșalonează pe un ecart valoric de la 9°C până la 6°C când clima capătă caracteristici ale cadrului montan. Precipitațiile medii multianuale ajung la valori de 700-800 mm.

În zonele montane temperaturile medii multianuale se etalează pe o scară valorică mai elastică, de la 6°C în jurul altitudinii de 1.200 metri și -2°C la peste 2.000 metri altitudine. Valoarea de 0°C se înregistrează în brăul cuprins între 1.800 metri și 2.000 metri.

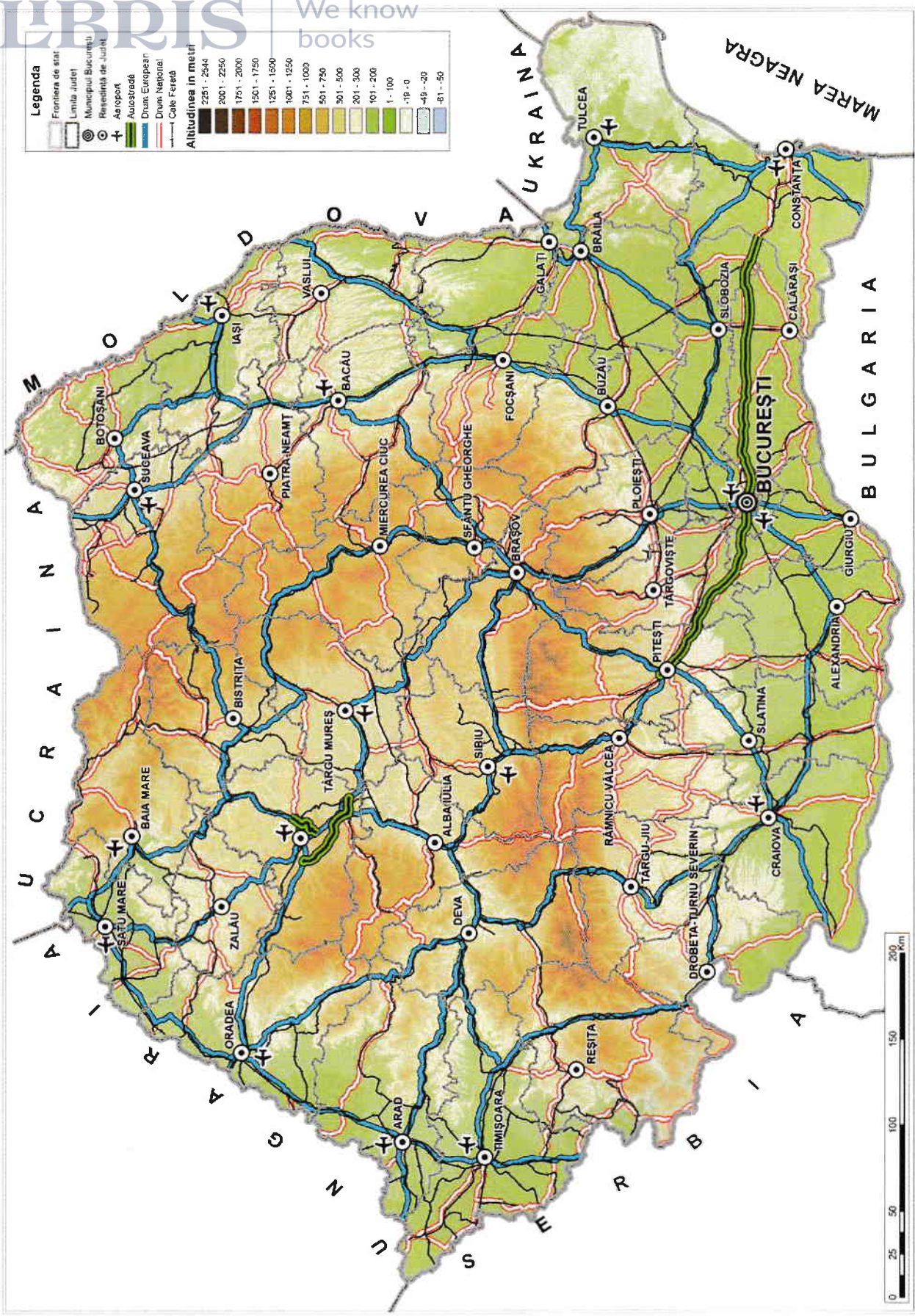

Fig. 3 Reședințele de județ și principalele căi de comunicație

Tabel 1. Evaluări cantitative de ordin climatic: stații și posturi meteorologice carpatice

Nr. crt.	Unitatea montană	Stația sau postul (m)	Temperatură (°C)			Număr de zile			Precipitații (mm)		Nr. zilelor cu ninsoare	Nr. zilelor cu strat de zăpadă
			medie	maximă absolută	minimă absolută	iarnă	vară	îngheț	medii	max. în 24h.		
1.	Depresiunea Maramureșului	Ocna Șugatag (490)	7,9	38,6 28.07.1939	-30,5 11.2.1929	-	-	120	754,2	68,7 22.05.1942	54,0	82,6
2.	Depresiunea Maramureșului	Vișeu de Sus (497)	-	39,2 8.08.1951	-31	-	-	-	-	-	-	-
3.	M. Rodnei	Iezer (1795)	1,6	28,4 28.06.1963	-29	104,6	-	193,4	1330,1	80,8 27.07.1996	120,8	145,9
4.	Culoarul Moldovei	Câmpulung Moldovenesc (659)	6,4	36,0 15.08.1954	-33,9	40,4	37,1	147	673,5	75,2 24.06.1955	55,3	83,9
5.	Culoarul Mureșului	Toplița (687)	5,4	36,5 30.07.1956	-34,8	57,6	40,7	160,4	616,5	66,6 31.08.1993	57,9	111,8
6.	M. Ceahlău	Ceahlău Toaca (687)	0,7	22,4 8.08.1965	-28,2	127,4	39,4	193,0	738,4	44,2 10.08.1968	76,0	-
7.	Valea Bistriței	Ceahlău Sat (686)	7,2	30,8 8.08.1965	-24,5 10.01.1956	40,4	-	133,2	617,8	55,9 8.06.1969	45,0	-
8.	Valea Bistriței	Piatra Neamț (340)	8,5	39 15.08.1957	-29	42,3	70,3	125,2	615,4	-	47,4	82,7
9.	Depresiunea Ciuc	Miercurea Ciuc (665)	5,9	35,5 30.07.1953	-34,6	48,3	46,4	152,0	580,9	54,7 11.07.1964	49,5	101,0
10.	M. Vrancei	Lăcăuți (1777)	1,2	26,4 25.08.1969	-28,7	112,6	-	192,1	1018,5	115,4 15.07.1969	92,7	165,0
11.	Depresiunea Întorsătura Buzăului	Întorsătura Buzăului (707)	6,1	35,1 9.09.1964	-35,2	43,6	39,1	156,2	629,1	66,5 29.07.1966	52,6	97,7
12.	Depresiunea Brașovului	Brașov (508)	7,7	37,1 20.08.1946	-29,6	40,1	51,1	130,6	684,0	88,7 27.06.1931	53,3	80,9
13.	M. Bucegi	Vf. Omu (2505)	-2,5	20,8 14.07.1957	-38,0	144,9	-	254,5	1134,0	107,8 24.07.1949	137,0	216,0
14.	M. Bucegi	Sinaia (1500)	3,7	35,1 25.06.1957	-26,5	52,1	14,7	154,0	971,8	115,8 1.10.1941	90,8	146,3

Nr. crt.	Unitatea montană	Stația sau postul (m)	Temperatură (°C)			Număr de zile			Precipitații (mm)		Nr. zilelor cu ninsoare	Nr. zilelor cu strat de zăpadă
			medie	maximă absolută	minimă absolută	iarnă	vară	îngheț	medii	max. în 24h.		
15.	Depresiunea de obârșie a Prahovei	Predeal (1093)	4,9	31,7 9.09.1946	-33,8	57,1	11,5	175,4	931,6	106,9 12.07.1972	81,8	133,1
16.	Culoarul Bran-Rucăr Dragoslavele	Fundata (1371)	4,4	28,0 17.08.1952	-25,9	67,1	1,7	156,3	869,6	71,5 20.07.1966	89,4	135,9
17.	Munții Parâng	Parâng (1585)	3,3	26,7 20.07.1943	-25,5	78,7	157,5	968,5	84,4	21.05.1964	93,7	147,7
18.	Munții Cibin	Păltiniș Sibiu (1406)	4,5	30,0 23.08.1956	-32,0	60,7	2,9	155,2	941,6	88,3 21.06.1948	81,3	139,1
19.	Depresiunea Petroșani	Petroșani (607)	7,5	35,8 14.08.1946	-22,9	26,3	44,9	127,7	746,1	107 21.06.1952	46,5	61,2
20.	Munții Tarcău	Tarcău (2180)	-0,02	26,1	-28,2	116,7	-	178,6	117,7	126	102,4	186,1
21.	Munții Semenic	Semenic (1432)	3,7	27,6 14.07.1956	-24,5	85,9	0,7	155,0	1402,7	106,4 12.06.1968	90,4	163,2
22.	Depresiunea Bozovici	Bozovici (240)	9,6	36,3 26.07.1965	-23,3	23,8	76,9	113,2	696,8	128,3 12.06.1968	29,,3	41,3
23.	Culoarul Timișului	Caransebeș (201)	10,5	39,2 13.08.1946	-23,5	20,4	81,3	-	745,7	75,0 9.08.1966	34,7	53,4
24.	Culoarul Mureșului	Deva (190)	9,8	39,7 16.8.1951	-31,6	26,6	96,1	-	554,8	55,5 19.06.1934	33,2	54,2
25.	Culoarul Dunării	Berzasca (68)	11,0	41,5 26.07.1965	-24,0	18,1	106,2	-	675,2	-	36,4	44,7
26.	Depresiunea Câmpeni	Bistra (544)	7,7	40,5 29.07.1950	-32,7	29,5	-	134,2	656,4	46,9 21.10.1964	49,3	103,3
27.	Depresiunea Iara	Băișoara (1385)	4,4	29,2 17.08.1952	-25,3	61,0	2,2	159,6	842,8	56,5 21.10.1941	87,3	122,0
28.	Munții Vlădeasa	Vlădeasa (1836)	1,1	29,4	-30,0	125,2	-	191,0	1126,3	97,3 11.08.1953	119,2	145,0

* după Valeria Velcea în V. Surd, *Monografia Turistică a Carpaților Românești*, 2007

CARACTERISTICILE GENERALE ALE CADRULUI UMAN

3.1. POPULAȚIA

România este o țară de mărime medie în cadrul continentului european, atât ca număr de populație, cât și ca suprafață (de cca. 20,12 milioane locuitori și o suprafață de 238.391 km²). Revine o densitate generală de aproximativ 84 locuitori/km², inferioară celei la nivel european (cca. 100 locuitori/km²).

Din punct de vedere administrativ-teritorial, România este divizată în 41 de județe la care se adaugă municipiul București și 2.861 comune ce cuprind 12.957 sate (Legea nr. 2/17 februarie 1968, cu modificările ulterioare). Raportat la rezultatele definitive ale recensământului din 2011, mărimea medie a unui oraș făcând abstracție de București, este de 26.529 locuitori. Dacă se ia în calcul și numărul de locuitori ai capitalei, un oraș are în medie 31.690 locuitori. Unei comune îi revin în medie cinci sate, dintre care unul joacă rolul de centru administrativ. Un sat mediu din România are 715 locuitori iar o comună cca. 3.200 locuitori.

Din punct de vedere al mărimii, satele României se eșalonează pe un ecart valoric foarte elastic, de la sate cu 2-3 locuitori și până la sate mari, cu peste 5.000 locuitori. Unele comune sunt formate doar dintr-un singur sat (exemplu Sic, județul Cluj), pe când altele au în componența lor peste 20 de sate și chiar mai mult. De exemplu, comuna Cornereva, județ Caraș-Severin, din culoarul Timiș-Cerna, are în componență 41 de sate cu o populație totală, în 2011, de aproximativ 3.000 de locuitori. În bazinul superior al Arieșului, comunele au în componență, de regulă, peste 25 de sate.

Mărimea demografică constituie adesea un factor esențial în edificarea, dimensionarea și diversificarea unor infrastructuri pentru practicarea sporturilor (săli de sport, tribune etc.).

Conform recomandărilor Uniunii Europene, în vederea susținerii financiare a dezvoltării în profil teritorial, au luat ființă opt regiuni de dezvoltare, în vederea orientării politicilor de dezvoltare pe principii mai echitabile și de reducere și „afănare” a decalajelor de dezvoltare economică la nivel național. Trebuie menționat faptul că deocamdată regiunile de dezvoltare nu sunt decât regiuni statistice, ele neavând atribut administrativ.

Rațiunea ființării lor a constat în aceea că alocarea fondurilor de dezvoltare la nivel național se adresează unui număr prea mare de populație, existând pericolul divizării preferențiale a fondurilor. Pe de altă parte, județul în cazul nostru, are un număr prea mic de locuitori pentru a

justifica accesul la fonduri comunitare. În aceeași manieră, numărul prea mare de unități administrative de aceeași factură ar conduce la o risipire ineficientă a fondurilor. Astfel, s-a ajuns la formula regiunilor de dezvoltare, care cuprind un minim de două milioane de locuitori și 4-6 județe, aflate în contiguitate teritorială. Așadar, România se aliniază modelului european, regiunile de dezvoltare fiind regiuni statistice de rangul III. Este bine de precizat faptul că în fiecare regiune de dezvoltare, cu excepția regiunii București-Ilfov, se află câte un centru urban de rang provincial (rangul II în ierarhia națională), fapt ce conduce la concluzia constatativă că din punct de vedere al infrastructurilor sportive, fiecare regiune de dezvoltare dispune de o bază infrastructurală aproximativ egală structural și dimensional.

Așa cum am mai menționat, numărul populației României este de circa 20,12 milioane locuitori, punându-se în evidență un regres perceptibil în ultimii 20 de ani, ca rezultat al reducerii natalității, a creșterii ratei de mortalitate, a indicelui fertilității feminine și a emigrărilor definitive ca urmare a înrăutățirii intense stării economice interne. Astfel, rata natalității s-a redus de la 27,4‰ în anul 1964, ca rezultat al politicii interzicerii de întrerupere a sarcinii, la 9,2‰. Rata mortalității a crescut de la cca. 10‰ în urmă cu 20 de ani și ajunge la 11,8‰. Anual, România pierde pe cale naturală cca. 35.000 persoane, fapt ce va conduce la un regres demografic sensibil în următorul deceniu.

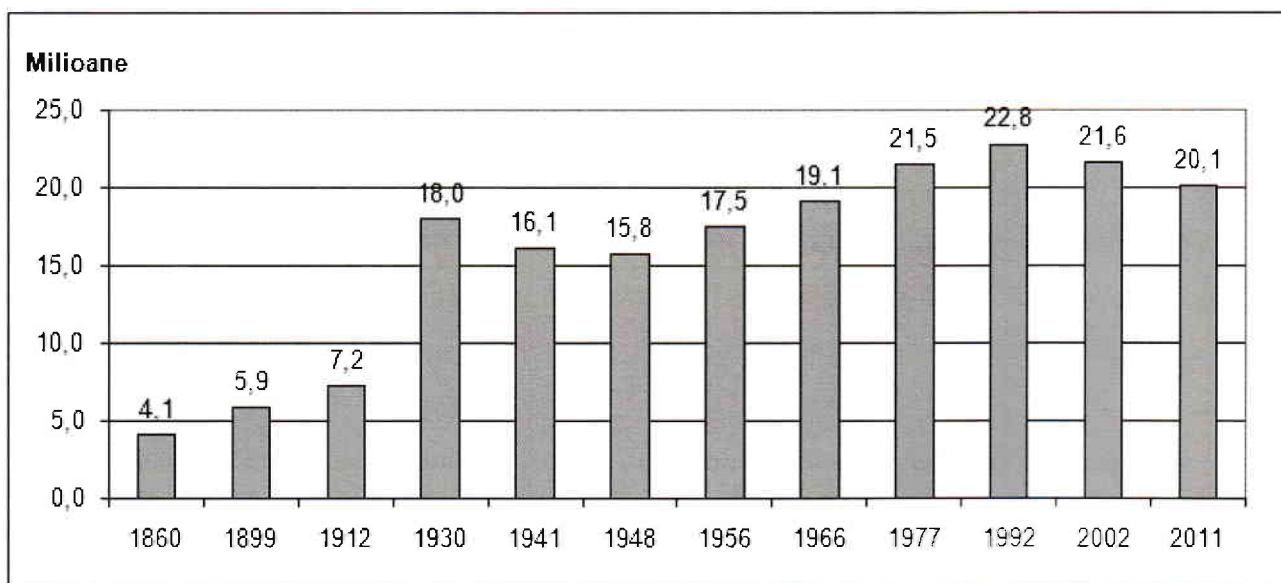

Fig. 4 *Evoluția numerică a populației (1860-2011)*

Alarmantă este menținerea ridicată a mortalității infantile la nivel național (aproximativ 13‰) și rata emigrației externe din ce în ce mai activă la nivelul populației cu pregătire superioară (brain-drain).

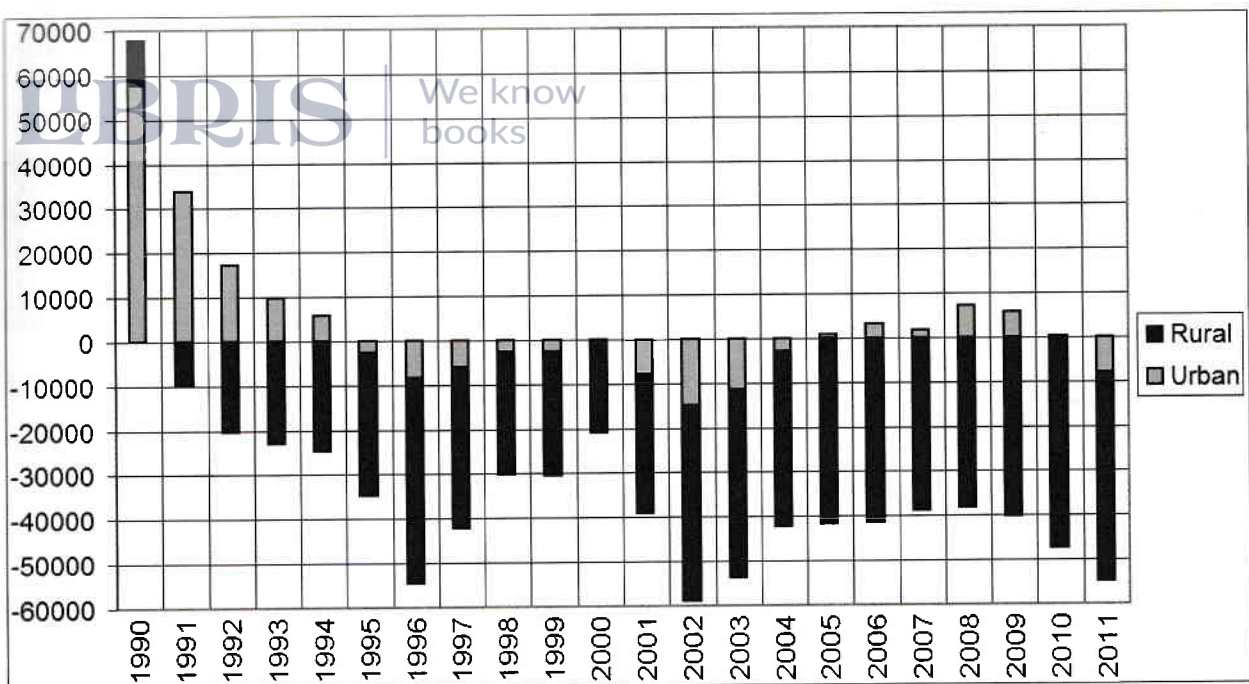

Fig. 5 Evoluția sporului natural (1990-2011)

Fertilitatea feminină a scăzut de la cca. 2 copii/femeie de vârstă fertilă, la aproape 1,4, trend ce se va menține ca urmare a adoptării modelelor demografice ale societăților postindustriale (creșterea vârstei de încheiere a căsătoriilor, mariajul de conveniență și „împingerea” la maxim a vârstei de concepere a primului copil).

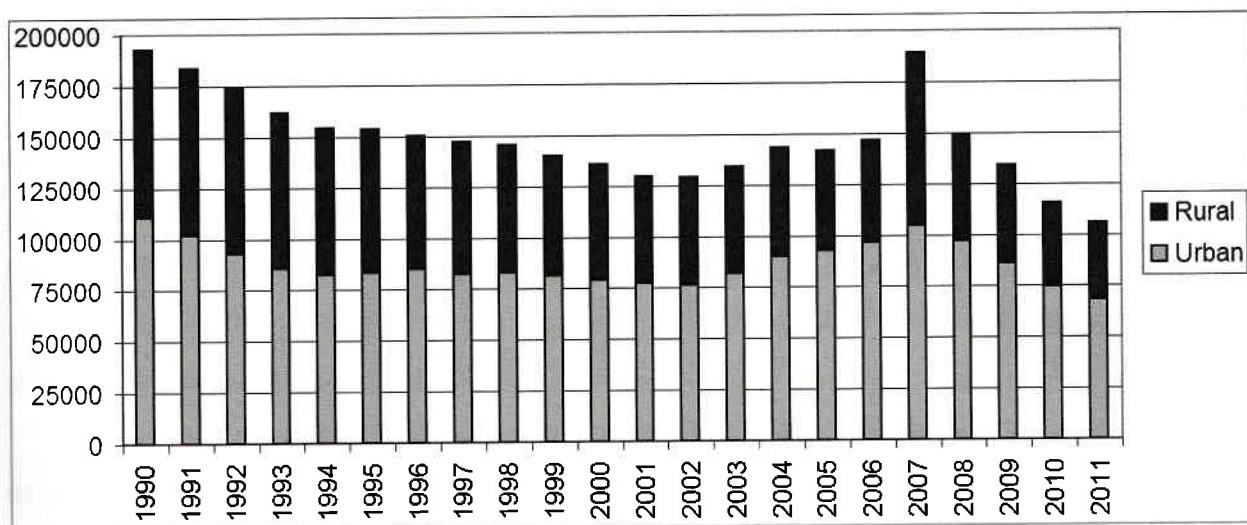

Fig. 6 Evoluția căsătoriilor (1990-2011)

Din numărul total al locuitorilor cu domiciliul stabil în România, circa 13,8 milioane reprezintă populația adultă, reprezentând 61,82% din total. Numărul copiilor (< 14 ani) este de circa 3,2 milioane (15,85%) iar populația vârstnică a României (> 60 ani) este de circa 4.5 milioane (22,33). În ceea ce privește populația adultă, a crescut ponderea grupelor de vârstă 20-24 ani, 30-34 ani, 40-44 ani și a scăzut cea din grupele de vârstă 15-19 ani, 35-39 ani și 45-49 ani. În 2010,